

# การส่งเสริมองค์ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยสารสนเทศพร้อมใช้ **ออนไลน์**

อุมภรณ์ บุญธิ  
กัญญาภรณ์ ต่วนชื่น  
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตการ  
สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทอย่างมากในการใช้ชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ก้าวสู่ยุค 4.0 ส่งผลให้การดำรงชีวิต กระบวนการคิด และพฤติกรรมของประชากรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ชอบความสะดวก รวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหรือเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการดำรงชีวิต ส่งผลให้จำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุดลดลงอย่างต่อเนื่องเพราะสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและชุดความรู้จากการสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีความหลากหลายของข้อมูล ทำให้ห้องสมุดซึ่งมีบทบาทเป็นสื่อกลางในการถ่ายโอนความรู้ (Knowledge Transfer) จากองค์ความรู้ไปสู่ผู้อ่าน ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการที่มุ่งเน้นความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงสารสนเทศหรือชุดข้อมูลความรู้ต่างๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการห้องสมุดที่เปลี่ยนแปลงไป

การจัดทำประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ในรูปแบบ e-Book จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยประหยัดเวลาในการค้นหาและเพิ่มศักยภาพการเข้าถึงสารสนเทศที่มีอยู่มากมายอย่างเป็นระบบ

ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ หรือ Information Repackaging (IR) หมายถึง การแปลงหรือการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอสารสนเทศให้อยู่ในลักษณะและรูปแบบที่เข้าใจง่าย เนื้อหากระชับและเชื่อถือได้ โดยการนำสารสนเทศมาปรับแต่งให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม ซึ่งสารสนเทศที่ถูกปรับแต่งจะเป็นความรู้ที่ผ่านการคัดเลือก กรอง วิเคราะห์ ประเมิน และจัดรูปแบบใหม่ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์และตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น

1. ศึกษากลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้สารสนเทศ (Study of potential users) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา อาชีพ และความสนใจ เป็นต้น

2. คัดเลือกแหล่งสารสนเทศ และการประเมินคุณค่าสารสนเทศ (Selection of information sources and evaluation of information) ตลอดจนประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ก่อนจะนำมาประมวลให้อยู่ในรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ตามผลการศึกษาระหว่างการในข้อ 1

3. วิเคราะห์และสังเคราะห์สารสนเทศ (Analysing and synthesizing information) จำแนกสารสนเทศที่ละส่วน และกลั่นกรองให้ได้เฉพาะสาระสำคัญ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่

4. การปรับโครงสร้างของสารสนเทศ (Restructuring of information) พัฒนาวิธีการนำเสนอสารสนเทศที่ผ่านวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วให้อยู่ในลักษณะที่ตรงกับความ ต้องการของผู้ใช้ และเหมาะสมกับการเผยแพร่ และยังคงมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

5. จัดบรรจุสารสนเทศที่ปรับโครงสร้างแล้ว (Repackaging of restructured information) ถ่ายทอดสารสนเทศลงบนสื่อที่จะอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ประโยชน์

6. การเผยแพร่ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ ผู้ใช้ใช้ช่องทางที่เหมาะสม ซึ่งยุคปัจจุบันนิยมใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ

7. การประเมินผลและคุณค่าของประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม รวมถึงการประเมินการใช้ประโยชน์ที่ผู้ใช้สารสนเทศได้รับ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ หอสมุดวิทยาศาสตร์ ดร.ตัว ลพานุกรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเข้าถึงองค์ความรู้ที่ สะดวก รวดเร็ว และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ จึงได้จัดทำประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ในรูปแบบของ e-Book ให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ใช้บริการ ตลอดจนสอดคล้องยุทธศาสตร์ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในด้านต่างๆ เช่น ด้านวัสดุศาสตร์ อาหาร และพลังงาน เป็นต้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 47 เรื่อง

ซึ่งสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ดังกล่าวฉบับเต็มได้ที่เว็บไซต์สำนักหอสมุดฯ <http://siweb.dss.go.th> หรือ สมัครสมาชิก Application Science e-Book ผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ (mobile device)



เว็บไซต์สำนักหอสมุดฯ  
(<http://siweb.dss.go.th>)



For Android      For iOS  
Application Science e-Book  
([ebook.dss.go.th](http://ebook.dss.go.th))

ตัวอย่างประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ในรูปแบบของ  
e-Book ด้านวัสดุศาสตร์



เรื่องนำร่องของอุตสาหกรรมแก้วและกระจกกับการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์



การพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิก ปัญหาที่มักพบและการแก้ปัญหาในผลิตภัณฑ์เซรามิก รวมไปถึงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ของผลิตภัณฑ์เซรามิกแลเครื่องปั้นดินเผา



การเลือกใช้ปูนซีเมนต์และมาตรฐานการทดสอบ การเกิดปฏิกิริยาไฮเดรชันของปูนซีเมนต์ กระบวนการผลิต การเตรียมวัตถุดิบ และการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและการตกแต่ง รวมไปถึงมาตรฐานในการทดสอบคุณภาพของปูนซีเมนต์



การประยุกต์ใช้ยางธรรมชาติในอุตสาหกรรมชนิดของยางธรรมชาติ คุณสมบัติทางกายภาพ กระบวนการผลิตจากยางแห้งและน้ำยาง และการประยุกต์ใช้งานในอุตสาหกรรมต่างๆ



วัสดุสัมผัสอาหาร ชนิดของวัสดุสัมผัสอาหาร การทดสอบความปลอดภัยและข้อกำหนดกฎระเบียบที่สำคัญของภาชนะบรรจุอาหารหรือวัสดุสัมผัสอาหาร

### เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มสารสนเทศเฉพาะทาง. สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรมวิทยาศาสตร์บริการ. ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้: เรื่องนำร่องของอุตสาหกรรมแก้วและกระจกกับการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ [ออนไลน์]. 2555 [อ้างถึงวันที่ 26 มีนาคม 2562]. เข้าถึงจาก: <http://siweb.dss.go.th/repack/fulltext/IR27.pdf>
- \_\_\_\_\_. ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้: การพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิก [ออนไลน์]. 2559, [อ้างถึงวันที่ 26 มีนาคม 2562]. เข้าถึงจาก: <http://siweb.dss.go.th/repack/fulltext/IR%2036.pdf>
- \_\_\_\_\_. ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้: การเลือกใช้ปูนซีเมนต์และมาตรฐานการทดสอบ [ออนไลน์]. 2561, [อ้างถึงวันที่ 26 มีนาคม 2562]. เข้าถึงจาก: <http://siweb.dss.go.th/repack/fulltext/IR46.pdf>
- \_\_\_\_\_. ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้: การประยุกต์ใช้ยางธรรมชาติในอุตสาหกรรม [ออนไลน์]. 2559, [อ้างถึงวันที่ 26 มีนาคม 2562]. เข้าถึงจาก: <http://siweb.dss.go.th/repack/fulltext/IR%2039.pdf>
- \_\_\_\_\_. ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้: วัสดุสัมผัสอาหาร [ออนไลน์]. 2554, [อ้างถึงวันที่ 26 มีนาคม 2562]. เข้าถึงจาก: <http://siweb.dss.go.th/repack/fulltext/IR26.pdf>
- การพัฒนาศักยภาพห้องสมุด. เอกสารการประชุมวิชาการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.
- จินดารัตน์ เบอรพันธุ์. การประมวลสารนิเทศสำเร็จรูป. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์, 2548.
- วิกิกานต์ แซ่จ้อง. ห้องสมุดในยุคไทยแลนด์ 4.0. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ [ออนไลน์]. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. [อ้างถึงวันที่ 19 มีนาคม 2562]. เข้าถึงจาก: [https://lis.kpru.ac.th/?page\\_id=75](https://lis.kpru.ac.th/?page_id=75).

